

Kilpailukutsu

Palava sydän

Kirjoituskilpailu peruskoulun yläluokkien oppilaille ja toisen asteen opiskelijoille

Saima Harmaja -seura ry. järjestää yhteistyössä Äidinkielen opettajain liiton ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kanssa kirjoituskilpailun yläkoulun oppilaille ja toisen asteen opiskelijoille.

Kilpailussa on kaksi sarjaa:

1. Peruskoulun yläluokkien oppilaat
2. Toisen asteen opiskelijat

Molempien sarjojen parhaat saavat 200 euron palkinnon. Lisäksi jaetaan kirjepalkintoja. Voittajat kutsutaan vastaanottamaan palkintonsa Helsinkiin marraskuussa 2023.

Kilpailutöiden enimmäispituus on neljä sivua rivivälillä 2, fontilla 12. Jokaisen kilpailutyön mukana lähetetään liitetiedosto, jossa on oppilaan nimi, koulun nimi ja osoite sekä opettajan nimi ja yhteystiedot. Lisäksi jokaiselta kirjoittajalta tarvitaan suostumus tekstien käyttöön ja arkistointiin. Suostumus lähetetään kilpailutyön lähettämisen yhteydessä liitteenä samassa viestissä. Arkistoinnista on keskusteltu Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkiston kanssa. SKS tekee lopullisen vastaanottopäätöksen, kun kilpailu on päättynyt.

Kilpailuaika alkaa 1.3.2023 ja päättyy 30.9.2023. Kilpailun palkinnot jaetaan marraskuussa 2023. Kilpailutyöt lähetetään osoitteella:

toimisto@aidinkielenopettajainliitto.fi

Viestin otsikkoon kirjoitetaan maininta Palava sydän ja peruskoulu tai toinen aste.

Tuomaristoa johtaa Saima Harmaja -seuran puheenjohtaja, toimittaja Päivi Istala. Kilpailun muut tuomarit ovat kirjailija Olli Heikkonen, arkistonjohtaja Outi Hupaniittu Suomalaisen Kirjallisuuden Seurasta, toiminnanjohtaja Sari Hyytiäinen Äidinkielen opettajain liitosta ja professori Pirkko Nuolijärvi Saima Harmaja -seurasta.

Kilpailun järjestäjillä on oikeus julkaista kilpailuun tulleita tekstejä omilla sivuillaan.

Kilpailutehtävät

Peruskoulun yläluokat:

Valitse seuraavista vaihtoehtoista yksi tehtävä. Otsikoi teksti sisältöön sopivasti.

1. Saima Harmaja kirjoitti oheiset runot (Onnellinen aamu, Kieloniityllä ja Pilvinen päivä) 18–22-vuotiaana vuosina 1931–35.

Kuvaa, millainen on Saima Harmajan suhde luontoon näiden runojen perusteella. Mitä luonto merkitsee sinun elämässäsi?

ONNELLINEN AAMU

Huhtikuinen
aamu heläjää.
Kultasuinen
lintu livertää.

Syliin riemun
nukuin, havahduin.
Peippo vie mun
lemmenlauleluin

päivään uuteen,
liian heleään,
ihanuuteen,
jonka todeks nään.

Siivin hennoin
kaukaa lentänyt!
Riemulennoin
liki lennä nyt,

kohoo alle
armaan ikkunan,
uinuvalle
laula: rakastan!

(Kaukainen maa, 1938)

PILVINEN PÄIVÄ

Valkea hämärä peittää
suvista taivasta.
Kukkien lempeä hehku
hohtaa nurmella.

Hyvä on ihmisen olla
sylissä vihreän maan.
Nurmelle lämpöiselle,
apilan huountaan

suloista painaa päänsä
pienen ihmisen.
Valkean pilven valoon
nukkua huoaten.

(Huhtikuu, 1932)

KIELONIITYLLÄ

Uupuneena itkemään
silmäni kun suljin,
kieloniityn hämärään
heti silloin kuljin.
Viileässä keväässään
huojui lehvät päällä pään.
Kielohaassa kuljin.

Vihreästä hymyillen
valkokellot hohti,
ujosilmin kutsuen
kumartumaan kohti.
Ujosilmin hymyillen
painoi päänsä jokainen
lehteänsä kohti.

Säde kaikkein suloisin
vain voi päästä sinne,
kieloniityn varjoihin,
lehden alle, minne
kätki kukka kuultavin
tuoksun, josta kuitenkin
hymyy koko rinne.

(Hunnutettu, 1936)

2. Tutustu Saima Harmaja -seuran kotisivuihin osoitteessa www.saimaharmaja.fi.

Ideoi sivuston pohjalta Saima-somekampanja, jonka tarkoitus on innostaa nuoria tutustumaan sekä Saima Harmajan tuotantoon että yleensä runouteen. Kirjoita selostus kampanjasta.

3. Saima Harmaja kirjoitti ahkerasti sekä päiväkirjaa että kirjeitä. Siksi tiedämme edelleen, minkälaista nuoren runoilijan elämä oli 1920–30-luvuilla.

Kirjoita kirje 1920-luvun nuorelle. Mitä haluat kertoa hänelle nykyajasta?

Toinen aste:

Valitse seuraavista vaihtoehtoista yksi tehtävä, 1. tehtävän vaihtoehtoista jompikumpi. Otsikoi teksti sisältöön sopivasti.

1. Saima Harmaja kirjoitti oheiset runot (Noita, Sidottu ja Lumous) 17–22-vuotiaana vuosina 1930–35. Lue ne ja valitse jompikumpi seuraavista tehtävistä:

a) Peilaa omaa elämääsi runojen tuntoihin. Mitä samankaltaista, mitä kokonaan toisenlaista nykynuoren elämässä on?

b) Luo pelkästään näiden runojen pohjalta henkilökuva runoilija Saima Harmajasta. Minkälaiset asiat runoilijalle näyttävät olevan tärkeitä? Minkälaisia päätelmiä teet hänestä runojen ilmaisutavan perusteella?

NOITA

Minä olen noita.
Vaviskaa minun edessäni, oi ihmiset.
Kun minä nostan lumotun sauvani,
tottelee minua kaikki maailmassa.

Katsokaa!
Siellä, missä äsken kohosivat kiviset muurinne,
pauhaavat nyt valtameren mainingit
pirstoutuen koralliriuttaan.
Ja kalpean ikkunan takana
huojuvat intohimoiset palmut,
ja pimeydessä hiipivät pantterit pehmein tassuin.

Minä olen noita!
Kuuletko, ruumiini, olet noidan ruumis,
eikä noita voi kärsiä.
Jännity, murtuva ruumiini,
taikasauva on sytyttävä sinut ilmiliikkiin.
Sillä noita ei voi sairastaa.
Hän voi vain kohottaa lumotun sauvansa
tai kuolla.

(Huhtikuu, 1932)

SIDOTTU

Sun sylissäsi usein kuuntelin
syvintä rauhaa, joka virtas minuun.
Mut yhtä usein, vangittuna sinuun
sinussa siipiäni räpytin.

Ei rakkaus voi koskaan olla vapaa.
Se yksin sidottujen aarre on.
Mut läpi rakkauden ristikon
olevan ääriin vangin silmä tapaa,

salatut aukoo se, mi kahlitsee,
ja kaikkeudeks kaartuu ahdas maja.
Se sydän, jok' on askelten raja,
maailman sydämeksi laajenee.

(Sateen jälkeen, 1935)

LUMOUS

Oi kuulautta näiden kevätöiden,
kun kaikki taivaan valo ikävöiden
maan päällä viipyy, hennomatta pois,
kun heleimmillään hymyy kevään multa,
kun puistot hohtavat ja arkaa tulta
säteilee ikkunat, kuin lumotut ne ois.
Ui punertuen pilvet meren yli,
se syvään hengittää, niin kuultavana syli,
se, kirkas, taivaan armautta juo.
Hymyssä auerten en nähdä saata,
mi vettä, valoa, taivasta tai maata.

Jää pilvi rantaan, säde mullan luo,
ja siipi kantaa aavain ääriin asti.
Niin säde lienen, tuuli, lintunen –
Mut kesken kirkkauden taivaisen
maan kevään tuomet kukkii huumaavasti.
Ma mitä lienen? Miksi tänne jäinkään?
Min lumouksen silmissäsi näinkään?
Mua mikä sitoo? Valo aaltoon vaipuu,
yö kevään, nuoruus, rakkaus ja kaipuu –
Mik' on tää murhe, joka ahdistaa?
Niin kaunis olet, taivas, kaunis, maa –

(Sateen jälkeen, 1935)

2. Tutustu Saima Harmaja -seuran kotisivuihin osoitteessa www.saimaharmaja.fi.

Ideoi sivuston pohjalta Saima-somekampanja, jonka tarkoitus on innostaa nuoria tutustumaan sekä Saima Harmajan tuotantoon että yleensä runouteen. Kirjoita selostus kampanjasta.

3. Saima Harmaja kirjoitti ahkerasti sekä päiväkirjaa että kirjeitä.

Pohdi kirjoittamisen merkitystä omassa elämässäsi tai laajemmin yhteiskunnan keskeisenä toimintana.